

Selgroogsete liikide kompetentsus puukidega ülekantavate haigustekitajate säilitamisel ja ülekandmisel looduslikes kolletes Eestis ning kohalike *Borrelia* liikide geneetiline iseloomustus

Meeskond:

- Grandi hoidja: Irina Golovjova
- Põhitäitjad: Julia Geller, Olga Katargina, Liidia Nazarova

Kestus: 2011–2014

Eesmärgid:

- analüüsida peremehe veritoitu puukides erinevates looduslikes kolletes Eestis
- uurida erinevate puukidega ülekantavate haigustekitajate olemasolu samades puukides
- identifitseerida haigustekitaja peremees-reservuaari erinevates looduslikes kolletes Eestis
- iseloomustada Eestis tsirkuleerivat *Borrelia* spp

Tulemused

- Hinnati uuringu käigus püütud näriliste osatähtsust puukide peremeesloomadena. Kolme aasta jooksul (2012–2014) püüti kokku 828 närilist, kellelt eemaldati 2265 puuki.
- Näriliste liikidest levinumad olid *Myodes glareolus* (477) ja *Apodemus flavicollis* (315). Lisaks nendele liikidele tuvastati üksikud isendid ka järgmistest liikidest: *A. agrarius* (19), *Sorex araneus* (11) ja *Microtus sp.* (6). Püütud närilistel parasiteerisid *Ixodes ricinus*, *I. persulcatus* ja *I. trianguliceps* liiki kuuluvad puugid.
- Puukide arvukus omas aasta lõikes kahte tippetke: mais ja augustis, mis langeb kokku inimeste suremuse haripunktidega Eestis.
- Uuringu käigus tuvastati, et Saaremaa närilised kannavad keskmiselt rohkem puuke isendi kohta (9,2), võrreldes Mandri-Eestiga (1,8). Sellest tulenevalt võib järeldada, et ühel isendil toituvate puukide arv omab olulist tähtsust puukidega levivate patogeenide säilimisel looduskoldes. Samaaegne toitumine peremeesloomal võimaldab haigustekitajatel üle kanduda veel nakatumata larvidesse.
- Uuringu tulemustest võib järeldada, et nii *M. glareolus* kui ka *A. flavicollis* on sobivad peremehed *Ixodes* puukide larvidele ning kirjeldatud väikenärilised mängivad võtmerolli Eesti puukide populatsioonide säilitamises.
- Kogu grandiperioodi jooksul avaldati 4 artiklit, kaitsti kaks doktoriväitekirja, üks magistritöö ja viis bakalauresetööd. Kaks artiklid on ettevalmistamisel.

Rahastamine: ETF grant nr [ETF8691](#)